

CURSETS DE BIOLOGIA

La SOCIETAT DE BIOLOGIA DE BARCELONA empesa per un convenciment de la seva vàlua i pel desig d'estendre's i curant no sortir-se del camp científic que li pertany, es decidí a organitzar sèries de cursets en els quals totes aquelles figures que representessin una valor en Biologia aportessin monogràficament els fruits de la llur investigació.

No hi ha pas cap dubte, que la celebració d'aquests cursos havien d'aportar-li un doble profit, en primer lloc s'augmentaven i estrenyien les relacions científiques mitjançant el contacte dels treballadors i segonament, el nom de la SOCIETAT DE BIOLOGIA sonant fóra de les fronteres de Catalunya contribuïa a esvair la boirosa llegenda d'indiferència per les qüestions científiques que ens fa impentresables a les mirades del món.

La tasca que es proposava dur a terme la SOCIETAT DE BIOLOGIA DE BARCELONA era realment feixuga i molt compromesa i fou, aquesta, la causa de procedir per tanteig.

La figura del gran històleg, **D. Abelard Gallego**, professor a l'Escola de Veterinària de Santiago, voltada de justificadíssim prestigi, semblà la més encertada per a encapçalar la primera sèrie de cursos, si l'èxit de la prova era falaguer.

El professor Gallego començà el dia 12 de gener un curset de cinc lliçons sobre «Mètodes ràpids de diagnòstic histològic» amb el següent programa:

- 1.^a Mètode de la congelació.
- 2.^a Mètode de coloració amb fucsina i formol acètic.
- 3.^a Procediments de coloració combinada: Fucsina acètica-Formol acètic-Eosina, etc.

4.^a Mètodes de Cajal i Van Giesson modificats a partir de la coloració amb la fucsina acètica i'l formol acètic.

5.^a Nous mètodes de coloració de les fibres elàstiques basats en l'ús de mordents de la fucsina.

L'acolliment fet a l'anunci d'aquest curset, obligant a doblar el nombre de places fixat, fou la demostració més palesa que la idea havia correspost a un desig general. Aleshores fou compost el programa complet de una sèrie de cursos comptant amb la valiosa acceptació de professors locals i forasters.

El programa quedà redactat així:

Professor Gustau Pittaluga, catedràtic a la Facultat de Medicina de Madrid: sis lliçons sobre «Diagnòstic hematològic i classificació de les hemopaties», amb el següent programa:

1.^a Examen crític de l'estat actual de nostres coneixements sobre les hemopaties. Valor relativa del criteri etiològic, de l'anàtomo-patològic, de l'hematològic i del sintomatològic per a una classificació racional de les hemopaties. Necessitat d'una revisió. Estudi de les bases histo-patològiques i hematològiques de la classificació.

2.^a Histògenes i morfologia normal i patològica de la sang: a) sèrie hemoglobínica.

3.^a b) Sèrie leucocitària.

4.^a Físio-patologia dels orguens hemo-leucopoiètics i dels elements cel·lulars de la sang. Correlacions funcionals i bioquímiques entre les cèl·lules vassals i hemàtiques d'una banda i el plasma de l'altra. Alteracions corresponents del plasma en els casos patològics i correlacions físio-patològiques en les hemopaties.

5.^a Caràcters del nou grup de les hemodistròfies (Diàtesi hemorràgica, Policitemies, Clorosi, Diàtesi eosinofílica). Raons hematològiques de la separació de la clo-

rosi de les anèmies. Anèmies ortoplàstiques i displàstiques.

6.^a Crítica del concepte de leucèmia. Bases hematològiques d'una nova classificació de les mielosis i limfosis. Crítica de la pseudo-leucèmia. Bases per a l'estudi dels grups: a) hiperplàsies limfoides, fibro-adèniques i esplenomegàliques; b) granulomatosi; c) lesions neo-plastiformes dels òrguens hematopoiètics.

Algunes de les lliçons anaren precedides de la presentació de malalts i d'històries clíniques. El curset començà el dia 20 de març i acabà el 27 del mateix mes.

Professor Ramón Turró, membre de l'Institut de Ciències: cinc lliçons sobre «Filosofia crítica», amb el següent programa:

1.^a La naturalesa del coneixement segons les doctrines aristotèlica-escolàtica i kantiana. Objectivisme grecollatí i subjectivisme germànic.

2.^a Orígens fisiològics del coneixement de lo real objectiu. Examen crític de la tesi kantiana de *la cosa en sí*. Naturalesa del principal causal segons Kant i segons el criteri de la ciència experimental. Examen crític de la tesi kantiana respecte a les formes subjectives de l'espai i del temps.

3.^a Tesi nativista de Müller sobre la noció de l'espai. Tesi de Lodze i Helmholtz. Gènesi psico-fisiològica de la noció de l'espai.

4.^a L'experiència segons Kant. Com sabem que els sentits no ens enganyen. Quan i com sabem que ens suggereixen imatges il·lusòries. L'acceptió en què pren la ciència la paraula experiència i l'acceptió en què la pren Kant.

5.^a Resum.

Aquestes lliçons es donaren davant d'un nombrós

auditori en el local de l'Institut de Ciències, els dies 10, 13, 17, 19 i 21 d'abril.

Dr. Gregori Marañón, de l'Hospital general de Madrid: quatre lliçons sobre «Alguns punts poc coneguts d'Endocrinologia», amb el següent programa:

- 1.^a Introducció. Els petits retards de desenrotllament i els trastorns endocrins.
- 2.^a La menopàusia des del punt de vista de les secrecions internes (teoria i clínica de la crisi climatèrica).
- 3.^a El metabolisme de l'aigua i la secreció interna de l'hipòfisi (diabetes insípida, malaltia hipofisària).
- 4.^a Formes clíniques de la diabetes endocrina.

Aquestes lliçons es donaren els dies 23 i 24 d'abril en el Laboratori de Fisiologia de la Facultat de Medicina i els 25 i 26 en l'Institut Mèdic-farmacèutic.

Professor Joan Negrin i Lòpez, Director del Laboratori de Fisiologia de la «Residencia de Estudiantes» de Madrid: sis lliçons sobre «Fisiologia de la inervació autònoma», amb el següent programa:

- 1.^a Factors que regulen i intervien en la coordinació funcional de l'organisme. Estudi de les diferències morfològiques i funcionals que es formen a través de l'escala animal i en les quals es concentra aquesta regulació.
- 2.^a El sistema nerviós visceral o autonòmic. Sistema simpàtic propiament dit. La seva estructura, gènesi i relacions amb el sistema nerviós central. Organs parasimpàtics.
- 3.^a Mètodes d'investigació de les funcions del simpàtic i de la distribució dels seus cordons.
- 4.^a Funcions secretores, inhibidores i motrius del simpàtic. Inervació simpàtica de la musculatura i tonicitat muscular. Degeneració i Regeneració del simpàtic.

5.^a Distribució i funcions de les branques del simpàtic craneal autònom. Relació amb els centres secretors del bulbe raquidi. Distribució i funcions del sistema sacral autònom. L'anomenat *sistema enteral*. Altres centres ganglionars locals.

6.^a Propietats comuns als diferents sistemes d'innervació autònoma

Accions reflexes. Acció de les fibres inhibidores. Automatismes ganglionar i fisiologia de les sinapsis ganglionars. Fibres autònomes aferents. *Referred pain*. Fisiologia i fàrmaco-dinàmica de les terminacions nervioses autònòmiques.

Aquestes lliçons es donaren en el Laboratori de Fisiologia de la Facultat de Medicina, els dies 30 i 31 de maig i els 1, 2, 4, 5 i 6 de juny, acompanyades de demostracions pràctiques.

Professor Jesús M.^a Bellido, Catedràtic a la Facultat de Medicina de Saragossa: cinc lliçons orals i dotze sessions de seminari sobre «La química-física aplicada a l'investigació biològica». Ocupant-se especialment de viscosimetria, midació de la tensió superficial, aplicació dels mètodes òptics i electromètrics, crioscòpia i reacció actual i potencial dels líquids orgànics.

Aquestes lliçons començaren el dia 1 de juliol.

Amb aquest curset acabà la primera sèrie de cursets i així, confiats pel bon acolliment que els fou fet, s'organitzà seguidament la segona a base dels professors E. Gley, del Col·legi de França; H. Vincent, Director de l'Hospital de Val-de-Grâce i cap suprem de Sanitat de l'Exèrcit francès; J. Gómez Ocaña, professor de la Facultat de

Medicina de Madrid; A. de Gregorio Rocasolano, professor de l'Universitat de Saragossa; P. del Río Hortega, del Laboratori d'Investigacions biològiques de Madrid; J. Rodríguez Carracido, Catedràtic de la Facultat de Farmàcia de Madrid; Carles Calleja, Catedràtic de la Facultat de Medicina de Barcelona; Cels Arèvalo, Director del Laboratori hidro-biològic de València; Lluís Sayé, professor auxiliar de la Facultat de Medicina de Barcelona; Jesús María Bellido, Catedràtic de la Facultat de Medicina de Saragossa i Mme. Curie, Directora de l'Institut del Radium de Paris.

D'aquests cursos se n'han donat ja els dos primers. **El professor E. Gley, del Collège de França**, desenrotllà el tema «Estat actual de la qüestió de les secrecions internes» en quatre lliçons seguint el següent programa.

- 1.^a La qüestió de les secrecions internes; desenrotllament i estat actual.
- 2.^a La condició fisiològica necessària d'una secreció interna. Demostració, per exposició de fets nous concernents a la fisiologia de les càpsules supra-renals.
- 3.^a La nova orientació de les recerques sobre les hormones i les harmozones.
- 4.^a Resultats essencials de l'estudi de les secrecions internes i resultats a preveure. Una revolució en biologia.

Aquestes lliçons tingueren lloc al Laboratori de Fisiologia de la Facultat de Medicina els dies 11, 13, 15 i 17 de desembre.

Finalment el **professor H. Vincent** donà una lliçó pràctica, el dia 18 de desembre, al Laboratori de Fisiologia sobre «Tècnica de la vacunació anti-tífica» i amb ella es clogueren les tasques de l'any 1917.

La SOCIETAT DE BIOLOGIA es proposa seguir-les.